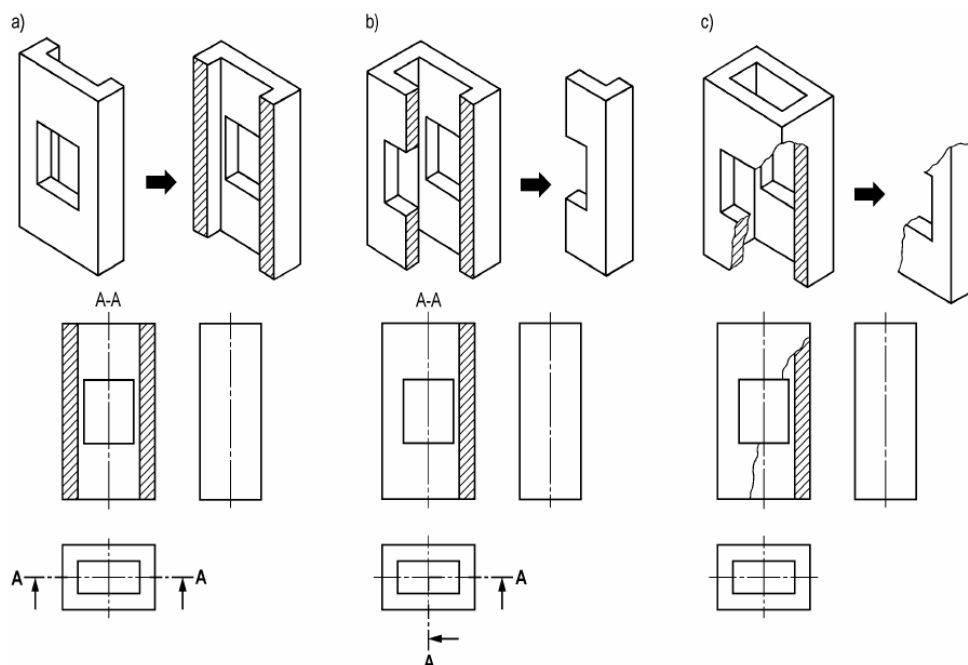

PRESJECI TIJELA

Kod složenih tijela skriveni oblici se ne mogu jednoznačno prikazati isprekidanim crtama. U tom slučaju služimo se presjecima.

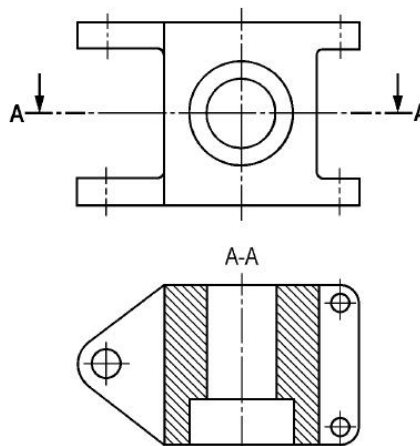
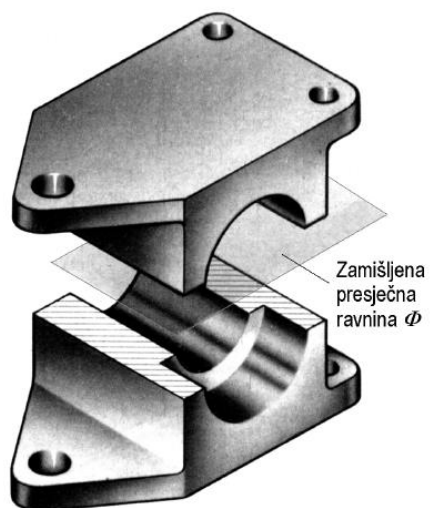
Vrste presjeka:

- **Puni presjek** (a) dobije se ako se zamisli sječenje cijelog strojnog dijela na dvije polovine.
- **Polovični presjek** (b) dobije se ako se zamisli isječena jedna četvrtina strojnog dijela (polovina odgovarajuće ortogonalne projekcije crta se kao pogled, a druga polovina kao presjek).
- **Djelomični presjek** (c) dobije se ako se zamisli sječenje manjeg dijela strojnog dijela.

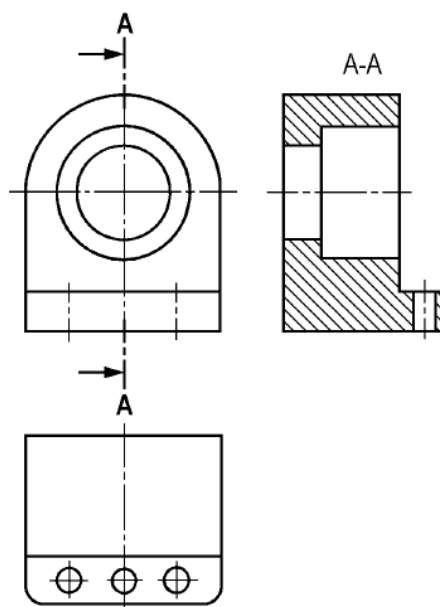
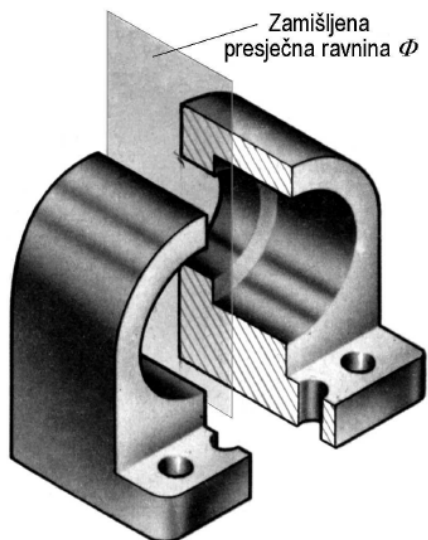

Puni (a), polovični (b) i djelomični (c) presjek

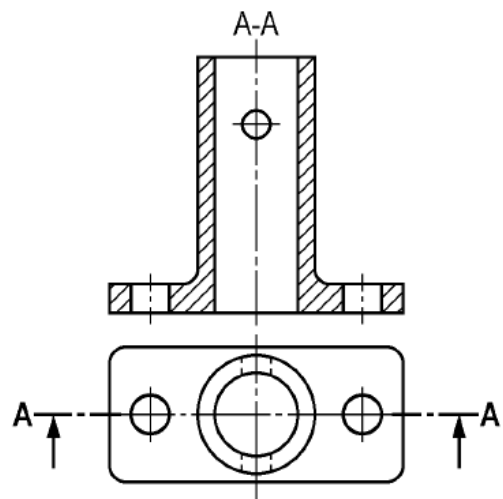
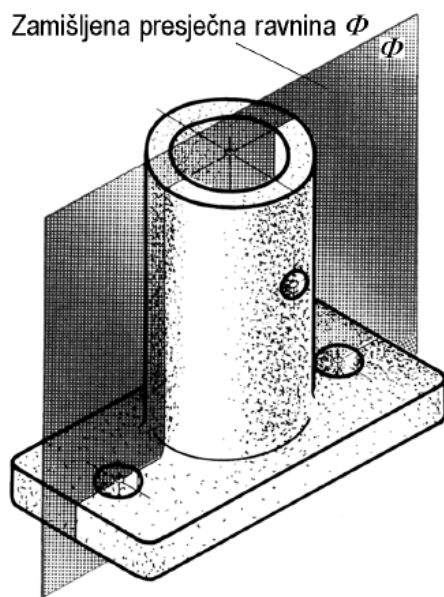
Okomitim presjekom naziva se presjek nastao presijecanjem presječnom ravninom, koja je okomita na vodoravnu ravninu projiciranja

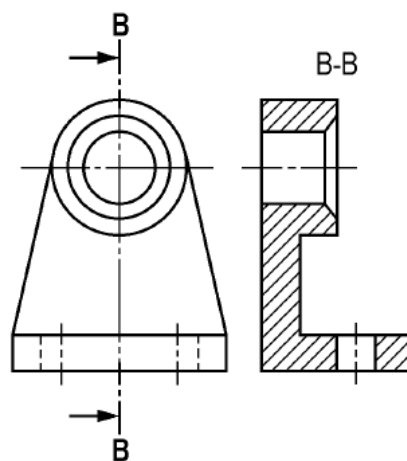
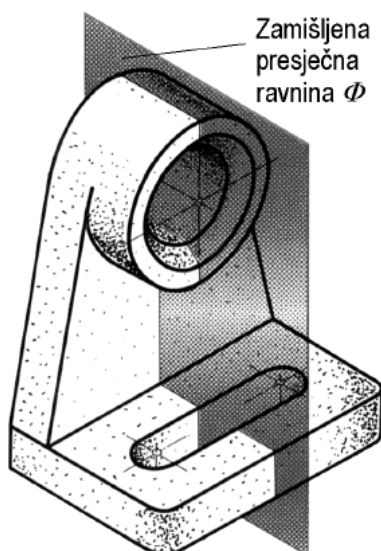
Slika 6.66. Primjer vodoravnog presjeka (tlocrt u presjeku)

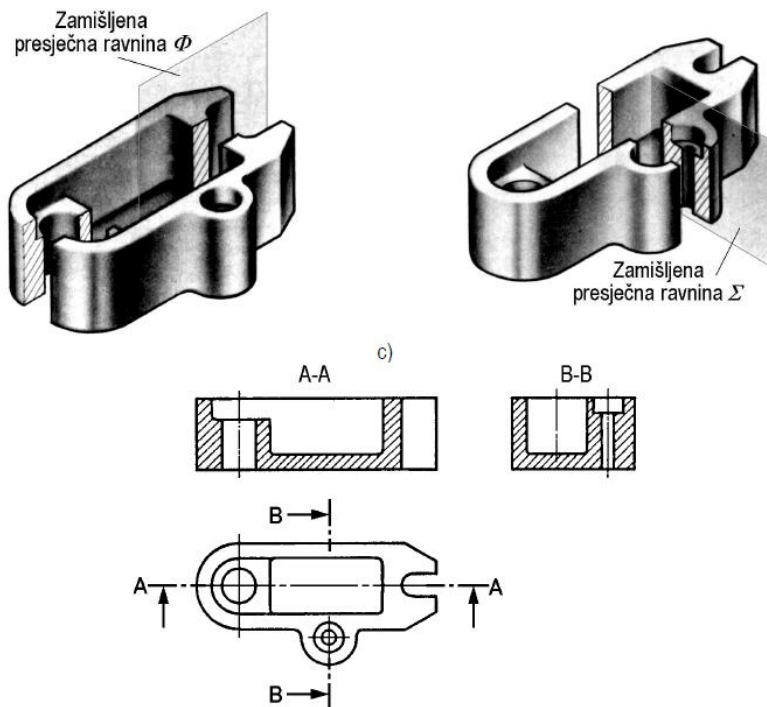
Slika 6.67. Primjer poprečnog okomitog presjeka (bokocrt u presjeku)

Slika 6.68. Primjer uzdužnog okomitog presjeka (nacrt u presjeku)

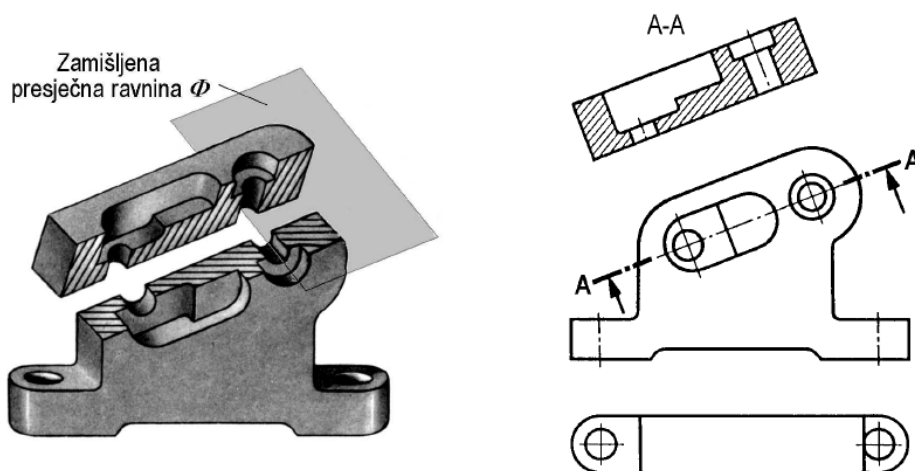

Slika 6.69. Primjer poprečnog okomitog presjeka (bokocrt u presjeku)

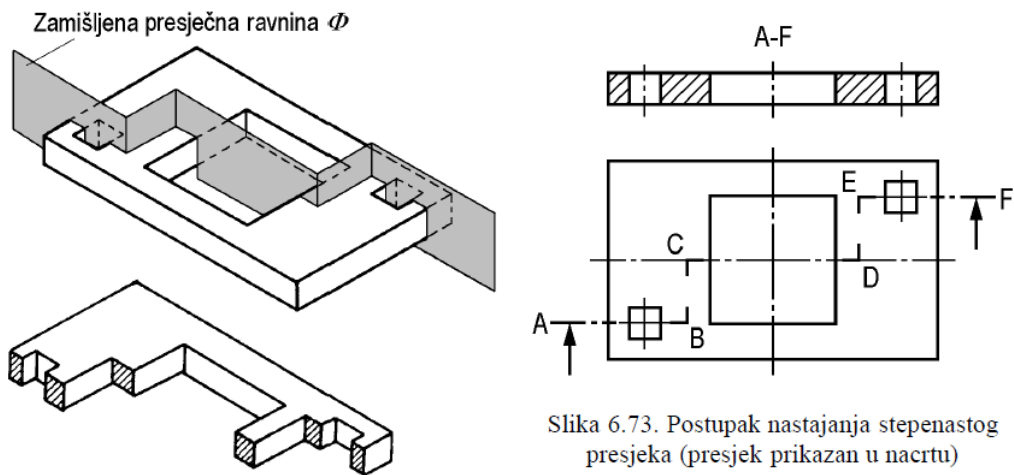

**Primjer istodobnog uzdužnog i poprečnog okomitog presjeka
(nacrt i bokocrt u presjeku)**

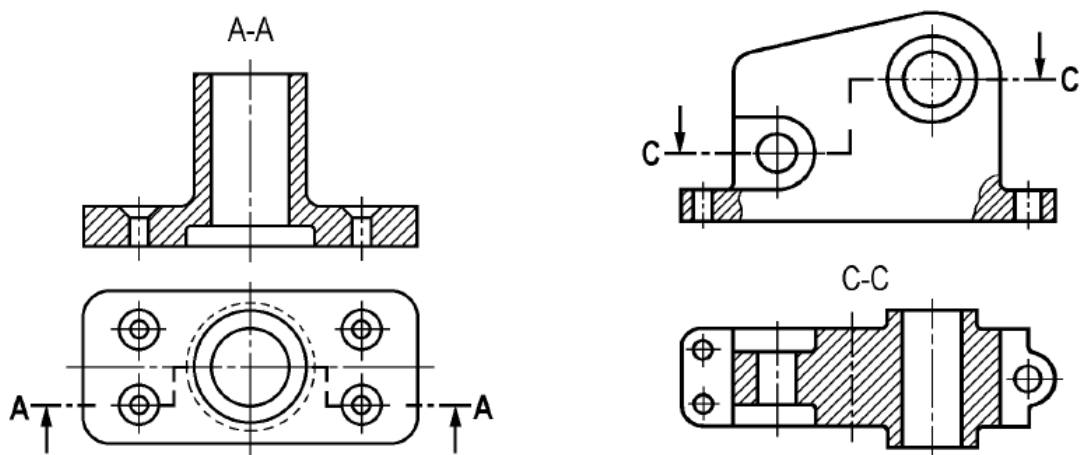
Kosim presjekom naziva se presjek nastao presijecanjem presječnom ravninom koja s vodoravnom ravninom projiciranja zatvara kut koji je različit od pravog kuta. Položaj presječne ravnine označava se linijom presjeka sa strelicama koje pokazuju smjer gledanja

Stupnjevani presjeci su presjeci koji nastaju ako se strojni dio presijeca s dvije ili više paralelnih presječnih ravnina.

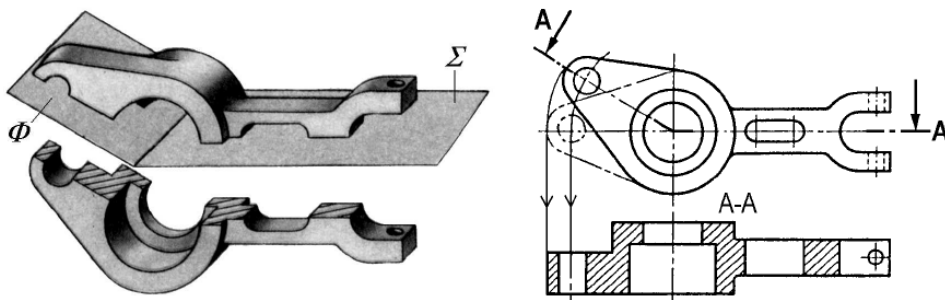

Slika 6.73. Postupak nastajanja stepenastog presjeka (presjek prikazan u nacrtu)

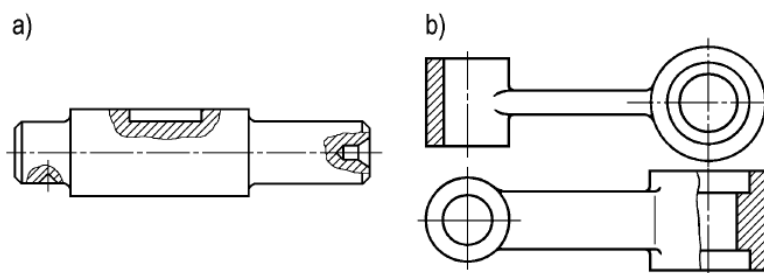
Slika 6.74. Primjeri stepenastog presjeka prikazanog u nacrtu (a) i tlocrtu (b)

Izlomljeni presjeci su presjeci koji nastaju ako se strojni dio presijeca s dvije ili više presječnih ravnina koje nisu paralelne, ali se sijeku. Pravilo je da se dijelovi presjeka, nastali lomljenjem presječnih ravnina, zakreću u ravninu crtanja, tj. u položaj paralelan s jednom od ravnina projiciranja

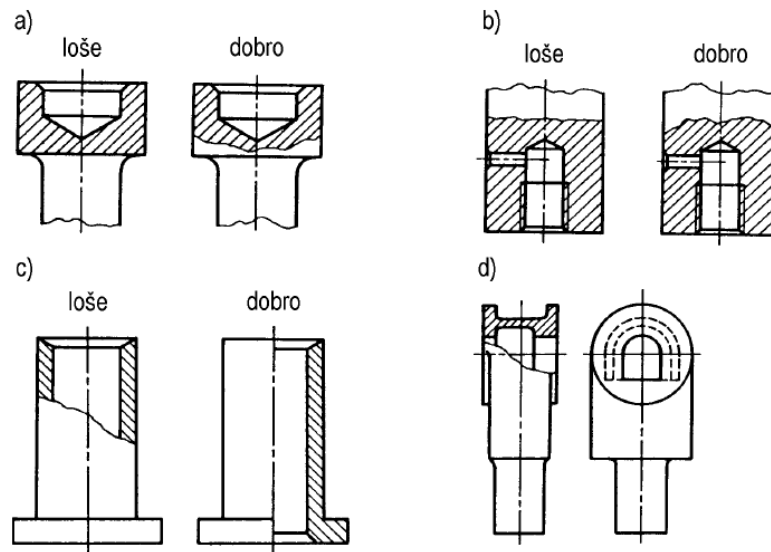
Slika 6.77. Primjer izlomljenog presjeka smještenog u tlocrt

Djelomični presjek se koristi ako se želi razjasniti dio strojnoga dijela

Slika 6.80. Primjeri uporabe djelomičnog presjeka

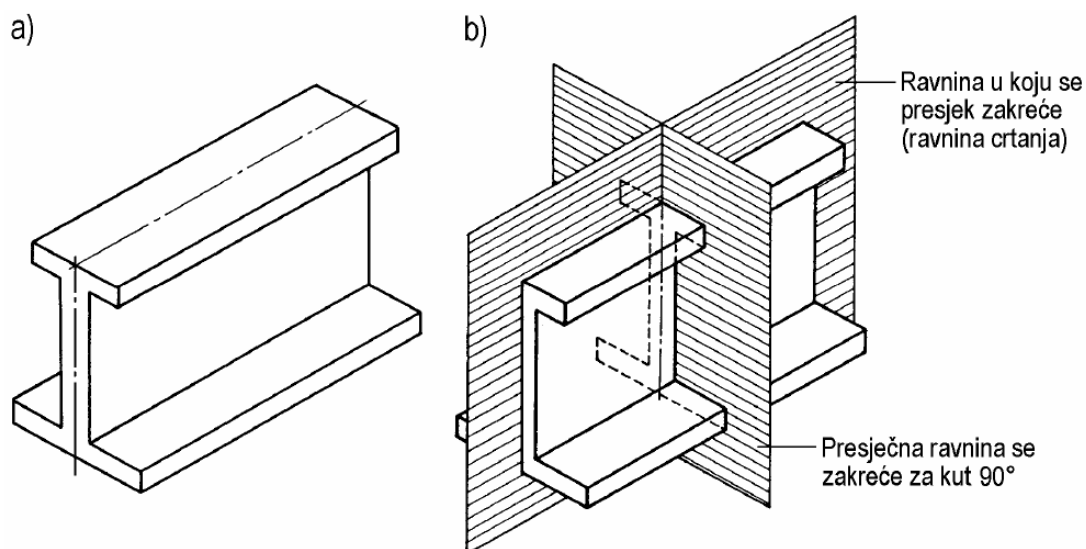

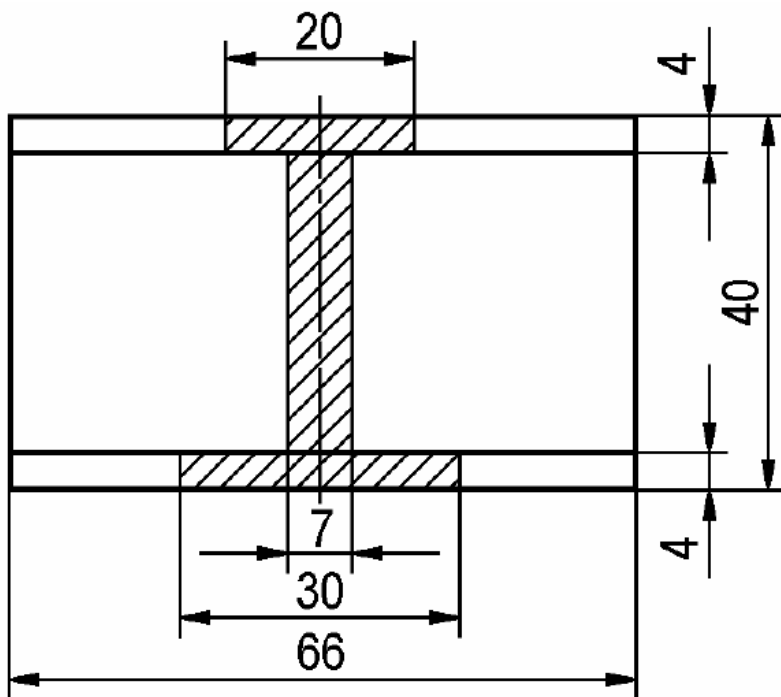
Slika 6.81. Primjeri nekih posebnih dogovora kod djelomičnih presjeka

Brid nikada ne može biti granica između djelomičnog presjeka i pogleda na predmet, (a), crta loma ne smije se povlačiti paralelno s bridom predmeta (b). U slučaju da je predmet simetričan, ne običava se crtanje poprečnog presjeka jer se oblik može bolje prikazati polovičnim presjekom (c), kod nesimetričnih predmeta, kod kojih nije moguće primijeniti polovičan presjek, dopušta se prikaz djelomičnim presjekom (d)

Zakrenuti ili zaokrenuti presjek je poprečni presjek strojnog dijela, zakrenut (zaokrenut) za kut 90° oko središnjice

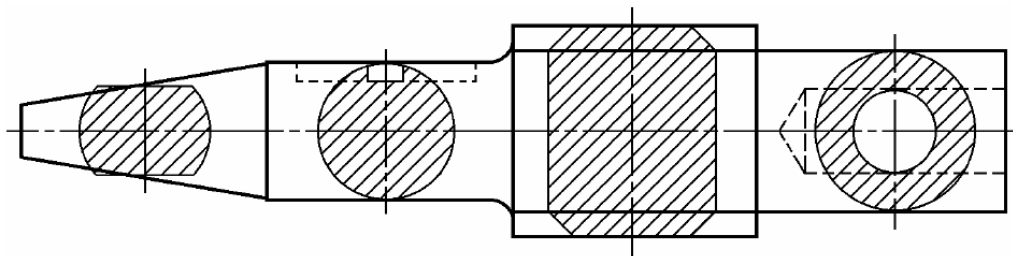

Načelo nastajanja zakrenutog presjeka

Zakrenuti presjek nosača

Strojni dio s različitim poprečnim presjecima koji su prikazani kao zakrenuti presjeci u nacrtu

Ako se zakrenuti presjek crta unutar promatrane projekcije rabi se neprekidna uska crta